

PORTREE

töö kui ka hobi,” räägib Mati Raal, kes oma tegevuste hulgas toob ekstra hobina välja isiklikust huvist ajendatud uurimustöö Eesti mõisate interjööridest, mis peaks ka raamatuks vormistatud saama. “Olen oma arengus jõudnud etappi, kus pean aktiivsest restaureerimisest olulisemaks selle töö kajastamist raamatutes,” mõtiskleb Mati.

Tööd on jagunud

Tööd on Mati elu jooksul jõudnud teha küll ja küll. Kõige pingelisema perioodina meenutab mees isikliku restaureerimisettevõtte loomist. “Ma pole elu sees nii suurt sisemist hirmu tundnud,” räägib Mati. “Kui oled harjunud sellega, et viiendal kuupäeval on palgapäev ja järsku tead, et järgmisel enam ei ole, tekitab see hirmu, et mis saab, kui selgub, et sellel järgmisel viiendal pole sul üldse mingit raha.”

Õnneks laabus ruumide küsimus, kuhu Tsunfti jänes tööle panna, hakkasid tasapisi tulema nii tellimused kui ka nende eest saadav tasu ning viiendaid kuupäevi polnud Matil pikalt tarvis taga nutta.

Mati on seisukohal, et korda teha on mõtet kõike, mille restaureerimiseks on mingi põhjendus. Seejuures on eseme mälestusväärtus tema ar-

vates mööblitüki vanusest või müügiäärtusest olulisem.

Vahel võib juhtuda, et restaureeritava eseme turuhind on kordades odavam, kui selle eseme peale kulutatud töötunnid, kui need keskmiseks palgaks ümber arvutada. Mati on näinud küll juhtumeid, kui näiteks tuhandekroonist tooli eelistatakse restaureerida lasta kolmenelja tuhande eest, hoolimata võimalusest osta galeriis müügil olev samasugune tool endale kolm korda odavama hinnaga.

“Ei ole kedagi, kes võiks öelda, et üks asi on surmale määratud ning seda enam parandada pole mõtet. Korda saab ja tasub teha kõike, mis on inimesele kallis. Mõistlik on restaureerida esemeid, mis on peres olnud kellegi omad ning millel on rääkida oma lugu,” ütleb Mati.

Kõike ei pea parandama

Asjade väärtuse ümberhindamine on Matit pannud mõtlema elu igavikuliste teemade ja materiaalse maailma kaduvuse üle. “Hakkan järjest enam tajuma, et restaureerimine ei peata aja kulgu, vaid üritab seda vaid natuke pikendada, et asjade eksisteerimine maises maailmas kauem kestaks. Lõpuks kaob nagu nii kõik,” mõtiskleb Mati.

Austusest vanade asjade ning ammuste aegade meist-

rite vastu ei poolda Mati mitte alati mööblile päris uue ilme andmist. “Hakkan järjest rohkem enda ümber näha tahtma esemeid, millest paistab välja tema ajalugu ning kasutamisläbikäidud. Mööbli puhul on see natuke hell tema, sest mööbel peab olema kasutatav ja istutav, aga kui esemel on restaureerimise käigus hing välja võetud, siis ma peaaegu kaotan huvi selle asja vastu. Olen hakanud aru saama, et kõike ei peagi parandama,” räägib Mati.

Veendunud antiikmööbli kummardaja, kes ennast ainult vanade asjadega ümbritseda tahaks, Mati siiski ei ole. Esemete omamisjanule on ta osanud enda puhul piiri seada. “Ma kogun mõningaid asju, mul on ka oma mööblikogu, aga see ei tähenda, et ma ennast ainult vana mööbliga ümbritsen. Kui vanu asju on liiga palju, koormab see inimese vaimu,” räägib Mati.

Väidet, et vanadel esemetel on oma energiad, mis inimest mõjutada võivad, ei lükka Mati otseselt ümber, ent ei anna sellele ka kinnitust. “Mine sa seda tea,” arvab Mati, “kindlasti on esemetelgi oma hing, kuid pean tunnistama, et ma ei ole kunagi tundnud, et mingi mööblitükk minu toas ringi kõnniks või karjuks ja lugusid kõrva sosistaks.”

ÄP KOMMENTAAR

► Tiina, abikaasa

Mati kõige tugevam iseloomuomadus on julgus – julgus tundmatuid asju ette võtta. Mõni asi läheb tal paremini, mõni läheb untсу ka. Ta võtab palju ette ja mõnikord väsib sellest kõigest ära. Temale meeldib protsess, aga tulemust ta ei jõuagi iga kord ära oodata. Kõik laabub seni, kuni kõik hästi läheb. Kui tekib tõrge, siis kaob tal huvi.

Mati on äkilise iseloomuga, samas ka väga heasüdamlik. Kerge tema kõrval elada pole, aga väga huvitav. Oleme 30 aastat koos elanud ja koos tööd teinud. Meile see sobib ja see töö on meid edasi viinud.

Füüsiliselt on restaureerimine väga raske. Huvitavaks teeb selle see, et ükski asi ei kordu ning kõigele tuleb loominguiliselt läheneda. Meil pole kunagi rohkem abitööjõudu olnud kui restaureerijad, kõik finantspool ja asjaajamine kuni kojameheametini välja on käinud oma jõudega.

Ansawert

Eestimaine aiamööbel, erinevad mudelid

www.ansawert.ee, tel 51 06 795